

OPENING OPEN MONUMENTENDAG, KROONTJESBUNKER

ZA 10.00 uur, Grafelijkheidsweg Huisduinen

Je kunt parkeren bij Fort Kijkduin. Vanaf daar staat de route naar de Kroontjesbunker aangegeven. Indien je op de fiets naar de opening komt, kun je ook via de Duinweg langs de Baron Crown een pad richting de Kroontjesbunker volgen.

FIETSTOCHT HELDERSE VERENIGING VOOR SOCIALE GESCHIEDENIS.

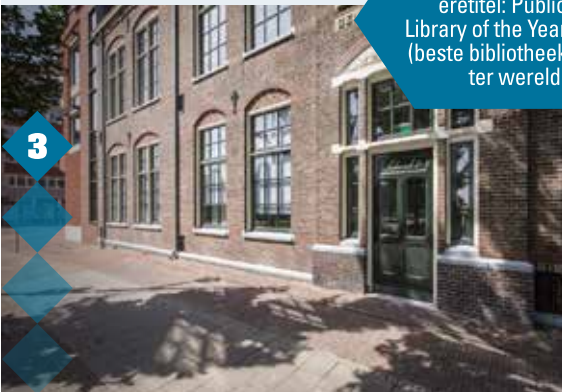
ZA start 10.30 uur bij de Kroontjesbunker, Grafelijkheidsweg Huisduinen

De Helderse Vereniging voor Sociale Geschiedenis fietst een historische route door Den Helder. De start is omstreeks 10.30 uur. Je fietst ongeveer twee uur lang onder leiding van een enthousiaste gids die je meeneemt langs punten die met het thema 'Plekken van Plezier' van doen hebben. De tocht is gratis en voor jong en oud.

SCHOOL 7

ZA 10.00 uur - 16.00 uur
School 7 Kopgroep Bibliotheken, Keizersgracht 94

In School 7 is een expositie van oude schoolspullen en het gebouw kan bezichtigd worden. Medewerkers van de bibliotheek en de historische vereniging zijn aanwezig voor een rondleiding en om vragen te beantwoorden. Verder is er om 14.00 uur een lezing over oude schoolplaten door Theo Kooijman. Deelname aan de lezing kost € 3,50.

In 2018 kreeg School 7 de ere-titel: Public Library of the Year (beste bibliotheek ter wereld)

3

BUNKER ACHTER VOORMALIG POSTKANTOOR

ZA & ZO 10.00 uur - 17.00 uur, ingang Boerhaavestraat

De bunker is als onderdeel van de Neue Westwall later (Atlantikwall) in 1942 door de Duitsers gebouwd en heeft als telefooncentrale een centrale rol gespeeld in de communicatie in en om Den Helder. Van dit type 616 bunker zijn er maar drie gebouwd in Nederland. Het oorspronkelijke interieur is nagenoeg intact. De stichting Techniek en Militaria heeft in de bunker een expositie ingericht met materiaal uit de periode van de Tweede Wereldoorlog over het leven van de Helderse burgers en militairen in 1940/1945.

4

MET DEZE HANDIGE PLATTEGROND KUN JE DIRECT ZIEN WAAR JE MOET ZIJN!

PLEKKEN VAN PLEZIER

5

OORLOGSMUSEUM FL244 FORT DIRKSZ ADMIRAAL

ZA & ZO 10.00 uur - 17.00 uur, Nieuweweg 6

Het fort dateert uit 1812-13 en werd in de Duitse tijd omgebouwd tot luchtdoelbatterij. FL245 'Maschinenzentrale für Flak'. Om het geschut van stroom te voorzien werd er een speciale bunker gebouwd van het type FL245. De bunker had een lengte van ongeveer 14 bij 14 meter. In de bunker bevond zich de machinekamer van de batterij. Een van de kamers was ingericht voor het opslaan van brandstof en koelwater. De bunker had ook zijn eigen schakelstation. Na de oorlog is de bunker nog een tijd lang hergebruikt door de landmacht die er een telefooncentrale in heeft gebouwd. FI244 'Leitstand'. Deze Leitstand maakt deel uit van Fort Dirksz Admiraal. Vanuit hier werd er leiding gegeven aan de luchtafweer. Alle binnengekomen meldingen over vijandelijke vliegtuigen werden vanuit deze bunker verwerkt en doorgegeven aan de bediening van het geschut. De bunker had ook twee open observatieposten en een meetpost. M151 'Bereitschaftsraum' Deze bunker bood in de Tweede Wereldoorlog plaats aan 28 manschappen: één officier, twee onderofficieren en 24 soldaten, verdeeld over 4 kamers. De kamers verschillen nogal. De soldaten zaten met z'n twaalven op een kamer terwijl een officier een kamer voor zichzelf had.

De rondleiders vertellen je graag over de geschiedenis van de bunker en het restauratiewerk van de afgelopen jaren.

RIJKSMONUMENT HH. PETRUS - EN PAULUSKERK

ZA 11.00 uur - 16.00 uur, Kerkgracht 54

De Petrus - en Pauluskerk aan de Kerkgracht is in gebruik sinds 1840, een historisch icoon. Zij verving een eerdere kerk die van 1785 tot 1840 gestaan heeft in Oud Den Helder (Langestraat). Tijdens je bezoek kun je hiervan nog een maquette bekijken. Aan de binnenkant vallen de grote zuilen op, tekenend voor de neoclassicistische bouwstijl. De inrichting is in 2002 flink gemoderniseerd en de wanden zijn geschilderd in terracottakleur. Zo vormt deze kerk een combinatie van Oud & Nieuw. Op de voorgevel zie je een medaillon met daarop afgebeeld twee gekruiste sleutels en een tiara. Een tiara is een hoofddeksel dat de Pausen vroeger vaak droegen. Deze driekroon was een symbool van zijn gezag als priester, leraar en koning. De medaillon als geheel is een symbool van de band van deze Petrus - en Pauluskerk met de bisschop van Rome, de Paus.

6

7

BUNKERMUSEUM M219 ZANDDIJK

ZA & ZO 10.00 uur - 16.00 uur
Zanddijk 219/ Strandslag de Zandloper

Openstelling van de Kazemat M219. Er is een tentoonstelling over de oorsprong van deze kazemat en de doelstelling om een invasie om dit Europese gedeelte te voorkomen. De M219 is uniek in zijn soort. Er zijn slechts twee van deze, twee verdieping tellende kazematten in heel Europa. Alleen deze kazemat is toegankelijk voor publiek. De restauratie is in handen van vrijwilligers en nadert zijn voltooiing. Op kleine schaal zal er een re-enactment plaatsvinden. Vanaf de parkeerplaats voor onder andere Strandslag de Zandloper, staan er borden richting de bunker.

PROGRAMMAOVERZICHT OPEN MONUMENTENDAGEN

14 & 15 SEPTEMBER 2019

Den Helder, Huisduinen en Julianadorp

LET OP Niet alle monumenten zijn beide dagen toegankelijk. Welke dag(en) wel kun je zien aan het Zaterdag/Zondag blokje voor de 'tijd'

- 1** ZA 10.00 uur
Opening Open Monumentendag, Kroontjesbunker
Grafelijkheidsweg Huisduinen
- 2** ZA start 10.30 uur
Fietstocht Helderse Vereniging voor Sociale Geschiedenis.
Kroontjesbunker, Grafelijkheidsweg Huisduinen
- 3** ZA 10.00 uur - 16.00 uur
School 7, Kopgroep Bibliotheken, Keizersgracht 94
- 4** ZA & ZO 10.00 uur - 17.00 uur
Bunker achter voormalig Postkantoor
ingang Boerhaavestraat
- 5** ZA & ZO 10.00 uur - 17.00 uur
Oorlogsmuseum FL244 Fort Dirksz Admiraal
Nieuweweg 6
- 6** ZA 11.00 uur - 16.00 uur
Rijksmonument HH. Petrus-en Pauluskerk
Kerkgracht 54
- 7** ZA & ZO 10.00 uur - 16.00 uur
Bunkermuseum M219 Zanddijk
Zanddijk 219/ Strandslag de Zandloper
- 8** ZA Open van 10.30 - 12.00 uur en van 13.30 - 15.30 uur
Het Carillon, Helden der Zeeplein
- 9** ZA & ZO 10.00 uur - 16.00 uur
Sanibunker 638 Hospitaalbunker
Timorpark aan de kant van de Timorlaan
- 10** ZA 13.30 uur - 16.00 uur
Rondleidingen op het KIM, Het Nieuwe Diep 8
- 11** ZO 12.30 uur - 15.00 uur
Beeldenfort, Liniepad 15
- 12** ZA 11.00 uur - 15.00 uur
Stichting Kunsttieleen Den Helder
Willemsoord 52A
- 13** ZA & ZO 13.00 uur - 16.00 uur
Stichting Zijner Majesteits Bonaire
Willemsoord 47
- 14** ZA 10.00 uur - 16.00 uur
Loge Willem Frederik Karel, Molengracht 5
- 15** ZA Rondleiding om 10.00 uur en 14.00 uur
Historische rondleiding Willemsoord
Willemsoord 47
- 16** ZA & ZO 10.00 uur - 17.00 uur
Kroontjesbunker, Grafelijkheidsweg Huisduinen
- 17** ZA & ZO 10.30 uur - 17.00 uur
Kunstproject De Nollen
Burgemeester Ritmeesterweg 10
- 18** ZA & ZO 10.00 uur - 16.00 uur
Scheepstimmerwerf Willemsoord; Medemblikerloods, Willemsoord 73
- 19** ZA 10.00 uur - 16.00 uur
Lichtschip Texel, Willemsoord 73
- 20** ZO 10.00 uur - 17.00 uur
Atlantikwall Centrum
R.W. van de Wintstraat 44
- 21** ZA 10.00 uur - 16.30 uur
Foto expositie stichting Afgestoft
Lutherse kerk, Wezenstraat 68
- 22** ZA 10.00 uur - 17.00 uur
Marinemuseum, Hoofdgracht 3
- 23** ZO 12.00 uur - 17.00 uur
Theater de Kampanje, Willemsoord 63
- 24** ZO 10.00 uur - 17.00 uur
Fort Kijkduin - Fortenfestival
Admiraal Verhuellplein 1
- 25** ZO 11.00 uur - 17.00 uur
Pompgemaal, Duinweg 50

COLOFON

Uitgever: Citymarketing Den Helder Vormgeving en realisatie: Studio Bergwerk
Projectbegeleiding: Véronique de Haan, Kirsty Den Dulk
Opilage: 2000 Copyright: Citymarketing Den Helder

Citymarketing Den Helder is niet aansprakelijk voor druk -en/of zettfouten in deze kaart

WWW.DENHELDER.ONLINE

HET CARILLON
ZA Open van 10.30 uur - 12.00 uur en van 13.30 uur - 15.30 uur, Helden der Zeeplein

Altijd al eens het monument aan de binnenzijde willen zien? De gemeente Den Helder stelt het monument op zaterdag 14 september voor een bepaalde tijd open. Betreding van het monument gebeurt volledig op eigen risico. Bezichtiging vindt plaats met maximaal twee mensen tegelijk. Het is niet toegankelijk die slecht ter been zijn.

8

SANIBUNKER 638 HOSPITAALBUNKER

ZA & ZO 10.00 uur - 16.00 uur, Timorpark aan de kant van de Timorlaan

De sanibunker is gebouwd in 1942 begin 1943. Deze bunker had een operatiekamer waar de gewonden werden gestabiliseerd, zodat ze verder het land in konden worden vervoerd. Deze bunker viel onder de kriegsmarine en had één arts en vier verpleegsters, die maximaal 10 lichtgewonden en maximaal 10 zwaargewonden verpleegden. Tijdens Open Monumentendag vertelt een enthousiaste gids je graag meer over deze bunker.

9

10

RONDLEIDINGEN OP HET KIM

ZA 13.30 uur - 16.00 uur, Het Nieuwe Diep 8

Dit jaar is het 150 jaar geleden dat de eerste steen van het hoofdgebouw van het Koninklijk Instituut voor de Marine werd gelegd in 1869, waarna in 1870 het gebouw in gebruik werd genomen. Je kunt dit historische gebouw op zaterdag 14 september 2019 bezoeken. Hiertoe staan twee rondleidingen gepland. De eerste vindt plaats om 13.30 uur en de tweede om 15.00 uur. Je bent van harte welkom.

Foto: Bertil van Beek

BEELDENFORT

ZA 12.30 uur - 15.00 uur, Liniepad 15

Opstelling van beelden van Maria Glandorf in het Beeldenfort. Recent zijn een aantal nieuwe beelden toegevoegd aan de collectie die hier te zien is

11

12

STICHTING KUNSTUITLEEN DEN HELDER

ZA 11.00 uur - 15.00 uur, Willemsoord 52A

Plekken van plezier. Door de eeuwen heen hebben mensen zich laten inspireren door kunst. Kunstwerken kunnen een visie geven op een andere, nieuwe werkelijkheid of geven de verbeelding een zetje in een onverwachte richting. Laat je tijdens de Open Monumentendagen verrassen door de uiteenlopende collectie. Je bent van harte welkom.

17

KUNSTPROJECT DE NOLLEN

ZA & ZO 10.30 uur - 17.00 uur, Burgemeester Ritmeesterweg 10

Kunstproject de Nollen in Den Helder is het levenswerk van kunstenaar R.W. van de Wint (1942-2006). Vijfentwintig jaar lang heeft hij aan sculpturen gewerkt voor de ervaring van donker en licht, het fenomeen kleur en ruimte, schaal en maat. Van de Wint is onder meer bekend door zijn schilderijen in de plenaire zaal van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en sculpturen in de tuin van het Kröller-Müller Museum. Slechts één uur reizen vanaf Amsterdam en één minuut lopen vanaf Station Den Helder Zuid en je bevindt je ineens in een 'landschap van de verbeelding' dat je blik op de werkelijkheid verscherpt. Een wandeling over De Nollen leidt langs stalen sculpturen en monumentale bouwsels die dragers zijn van schilderijen op de wanden. De wandeling leidt verder naar een ondergrondse gang die via twee trappen toegang geeft tot 'halve bollen'. Deze door Van de Wint gecreëerde tuin is vergelijkbaar met de beeldentuin van Henry Moore bij Londen, Little Sparta in Schotland van Ian Hamilton Finlay en de kunstverzameling op Insel Hombroich bij Neuss.

13

STICHTING ZIJNER MAJESTEITS BONAIRE

ZA & ZO 13.00 uur - 16.00 uur, Willemsoord 47

In 1877 is het schip bij de Koninklijke Marine in dienst gesteld als schroefstoomschip der vierde klasse. Met de bouw van de Bonaire werd in 1876 begonnen bij de werf Nederlandsche Stoomboot Maatschappij op Feijenoord te Rotterdam. De Bonaire is een unieke vertegenwoordiger van een heel interessante periode in de Nederlandse scheepsbouw en scheepvaart en wordt zo volledig mogelijk gerestaureerd. Leer meer over de Bonaire en de restauratie tijdens een rondleiding.

SCHEEPSTIMMERWERF WILLEMSOORD; MEDEMBLIKKERLOODS

ZA & ZO 10.00 uur - 16.00 uur, Willemsoord 73

Demonstratie en uitleg sloepbouwen door Bert van Baar van de Bootbouwschool gevestigd in de Medemblikkerloods. Stand van Fair Transport met uitleg en producten. Verder zijn er ook andere nautische activiteiten.

18

14

LOGE WILLEM FREDERIK KAREL

ZA 10.00 uur - 16.00 uur, Molengracht 5

Op zaterdag 14 september doet de loge Willem Frederik Karel mee aan de Open Monumentendag. Het logegebouw is namelijk ook een monument. Het gebouw is symmetrisch van opzet, heeft vijf grote schuifvensters en een statige paneeldeur met bovenlicht. In dat bovenlicht zijn de attributen van de vrijmetselarij als ornament aangebracht: een passer en een winkelhaak. Het kenmerkende symbool van de Vrijmetselarij, overal en in alle tijden. Het beeldbepalende gebouw bestond oorspronkelijk uit één bouwlaag onder een zadeldak. In het gebouw bevinden zich veel vrijmetselaarsafbeeldingen en -attributen. Vooral de werkplaats, de tempel, is ingericht met vrijmetselaarsymbolen. De loge zal haar deuren openen vanaf 10:00 uur en naast rondleidingen en gesprekken met de aanwezige "Broeders" zal er om 11:00 uur en 14:00 uur een lezing worden gehouden waarin de Vrijmetselarij wordt toegelicht en verklaard.

19

LICHTSCHIP TEXEL

ZA 10.00 uur - 16.00 uur, Willemsoord 73

Ver van de haven, eenzaam op zee. Schepen begeleidend op weg naar de veilige haven. Dat is de taak van een lichtschip. Sinds 1858 markeerden lichtschepen gevaarlijke zandbanken voor de Nederlandse kust. Het doel van een lichtschip was als navigatiemiddel de veiligheid op zee te bevorderen. Op 21 maart 1994 kwam een einde aan een lange traditie van lichtschepen met het binnenhalen van het laatste Nederlandse lichtschip. Lichtschip No.10 "Texel" is het oudste nog in Nederland zijnde lichtschip. Zij is gebouwd op de voormalige Rijkswerf "Willemsoord" en kwam op 29 september 1952 in dienst op de positie Texel, ongeveer 18 zeemijlen uit de kust nabij Den Helder. In 1992 is het schip voorgevoerd binnengehaald. Het lichtschip "Texel" heeft sinds 1996 haar definitieve ligplaats gekregen in Den Helder, waar zij een nieuwe dimensie toevoegt aan haar bestaan, namelijk Museum lichtschip. Op zaterdag 14 september is het schip open voor bezoek en worden er rondleidingen gegeven.

TIP LOGEMENT DUITSE OFFICIEREN: POORTGEBOUW IN HUISDUINEN

Het poortgebouw van het complex "Logement Duitse Officieren" is gesitueerd op het noordelijk deel van het erf aan de Duinweg in Huisduinen, bij de officiële ingang. Het poortgebouw bestaat uit een poort met twee doorgangen en twee wachthuisjes aan weerszijden van de poort. Het poortgebouw is van algemeen belang als historisch-functioneel onderdeel van het militair complex "Logement Duitse Officieren". Daarnaast is het object van belang uit architectuurhistorisch oogpunt als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een militair poortgebouw in traditionalistische bouwtrant uit begin jaren '40. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) Men is bezig met plannen voor renovatie van het poortgebouw. De ontwikkelingen volg je op: www.facebook.com/poortgebouwhuisduinen

15

Meld je aan voor deze rondleiding

HISTORISCHE RONDLEIDING WILLEMSOORD

ZA Rondleiding om 10.00 uur en 14.00 uur, Willemsoord 47

Bij voldoende belangstelling zal er een rondleiding worden gegeven over Willemsoord, de voormalige Oude Rijkswerf van de Koninklijke Marine. Het vertrekpunt voor de rondleidingen is bij het pomphuis bij de hoofdingang van Willemsoord. Belangstellenden kunnen tot **uiterlijk 13 september** reserveren bij het toeristisch informatiepunt op Willemsoord: 0223-616100.

16

TIP: neem een zaklantaarn mee!

ATLANTIKWALL CENTRUM

ZO 10.00 uur - 17.00 uur, R.W. van de Wintstraat 44

Het Atlantikwall Centrum is dit jaar nieuw geopend en vertelt het verhaal van de Tweede Wereldoorlog en de 5000 kilometer lange Atlantikwall. Kijk mee met een Duitse soldaat, een spion, de geëvacueerde en ontdek wat de oorlog aan de meest gebombardeerde stad van Nederland heeft veroorzaakt in Den Helder. Op zondag 15 september geldt een gereduceerd tarief van € 10,- in combinatie met een bezoek aan het Fortenfestival op Fort Kijkduin.

20

Foto: Bertil van Beek

FOTO EXPOSITIE LUTHERSE KERK

ZA 10.00 uur - 16.30 uur, Wezenstraat 68

De Stichting Afgestoft organiseert in de Lutherse kerk een foto expositie over de Wezenstraat en haar omgeving.

21

22

MARINEMUSEUM

ZA 10.00 uur - 17.00 uur, Hoofdgracht 3

Het Marinemuseum biedt binnen het thema 'Plekken van plezier' rondleidingen aan over vermaak aan boord.

THEATER DE KAMPANJE

ZO 12.00 uur tot 17.00 uur, Willemsoord 63

Paul Schaap verzorgt om 14 uur een presentatie in de Keykegzaal over de geschiedenis van Willemsoord met het accent op de ontwikkeling van de museumhaven. Duur van de presentatie: 45/60 minuten. In de Keykegfoyer staat van 12 uur tot 17 uur een expositie voor je klaar met oude gravures van Den Helder en de Rijkswerf.

23

Foto: Peter van Aalst

24

FORT KIJKDUIN - FORTENFESTIVAL

ZO 10.00 uur - 17.00 uur, Admiraal Verhuellplein 1

Bij Fort Kijkduin breekt het fortenfestival los op zondag 15 september. Geheel binnen het thema 'Plekken van plezier' kun je een hoop leuke activiteiten verwachten zoals kanon schieten, levend stratego, foodtrucks en toffe workshops. Het thema van het Fortenfestival zelf is dit jaar 'zeebonken en landrotten', er lopen dus een hoop piraten rond! Natuurlijk ben je van harte welkom en ook zelf je mooiste piratenoutfit aan te trekken! Het Fortenfestival heeft een toegangsprijs van slechts € 5,-. In combinatie met het Atlantikwallcentrum op zondag 15 september voor € 10,-.

POMPGEMAAL

ZO 11.00 uur tot 17.00 uur, Pompgemaal, Duinweg 50

Samen met de gemeente Den Helder heeft het Mondriaan Fonds in 2008 een karakteristiek vroeg 20e eeuwse waterpompgemaal, een provinciaal monument gelegen in een natuurgebied in de duinen, opgeknappt en geschikt gemaakt als werk- en verblijfsruimte voor kunstenaars. Het gastatelier is de eerste permanente verblijfsmogelijkheid van het Mondriaan Fonds in Nederland. Momenteel werkt en verblijft kunstenaars-duo Van 't Hullenaar & Vis in het Pomgemaal en stelt hun tijdelijke werkplek open voor publiek.

25